

UČITELJSKI TOVARIŠ.

Glasilo

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Izdavatelj in urednik:

Andrej Žumer,

nadučitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik.

Št. 22.

Ljubljana, 16. listopada 1892.

XXXII. leto.

Vsebina. Peter Medvešček: Pristopimo „Pedagogičskemu društvu“! — Alojzij Kecelj: Kako se druži oblikoslovje z računstvom? — Lj. Stiasny — Kamnik: Podobice v abecedniku. — Književnost. — Naši dopisi: Iz Ljubljane. — Iz bohinjske Srednje Vasi. — Iz postojnskega okraja. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica upravnštva.

Pristopimo „Pedagogičskemu društvu“!

Kar je slovenskemu narodu v obče „Družba sv. Mohora v Celovci“, slovenskemu razumnstvu „Slovenska Matica v Ljubljani“, to bodi slovenskemu učiteljstvu „Pedagogičsko društvo v Krškem“! Nepričakovano brzimi koraki napreduje število udov prvoimenovane družbe tako, da je preseglo visoko število 57.000; počasneje sicer, a vendar precej povoljno naraščajo udje tudi drugo imenovanemu društvu; le „Pedagogičsko društvo“ ni moglo se do sedaj razširiti tako, kakor zasluži in kakor bi se moralo radi svoje važne naloge na šolskem polju slovenskem, kjer je še neobdelane ledine. In kaj je krivo temu nepovoljnemu pojavu?

Na to vprašanje odgovoriti bodi namen tem vrsticam in pokazati nam pot, katero je treba nastopiti, da bode „Ped. društvo“ to, kar bi moralo biti.

Ali je morda slovenskega učiteljstva nezavednost in malomarnost kriva, da „Ped.

društvo“ ne napreduje? Ne in trikrat ne! Poglejmo le imenik „Družbe sv. Mohora“ in prepričamo se koj, da je slov. učiteljstvo pristopilo polnoštevilno. Tudi „Slov Matica“ šteje med učiteljstvom zdato število svojih udov — da celo poverjenikov.

Znamenje je to, da učiteljstvo rado vkljub prepričlim svojim dohodkom podpira slovstvene zavode naše. Kako je to, da ne hodi isto pot tudi gledé na „Ped. društvo“?

Ali je morda za slov. učiteljstvo „Ped. društvo“ manje vredno, kot je „Družba sv. Mohora“ in „Slov Matica“? — Ravno narobe je res!

Krivda, da slov. učiteljstvo ni pristopilo „Ped. društvu“, ne leži niti v učiteljstvu, niti v premali važnosti, a najmanje na odoboru „Ped. društva“, — ampak jedino le v organizaciji.

Kako naj se organizira „Ped. društvo“, da bode napredovalo, da se bode udomačilo med slov. učiteljstvom, kakor se je udo-

mačija med slov. narodom „Družba sv. Mohora“ in kakor se udomačuje „Slov. Matica“ med slov. razumništvom? Ni nam treba iskati novih potij, ampak nastopiti je treba le že uglajeno in veljavno pot, po kateri tako krepko hodita prvoimenovani društvi. In ta pot je pot poverjenišva. Odvzemite Mohorjevi družbi poverjenike in kmalu se prikaže tak korak nazaj, da se ustraši vsak rodoljub slovenski. Gotovo, niti toliko stotice udov se samih ne oglasi brez poverjenikov, kakor je zdaj tisočev. Tudi pri „Slov. Matici“ bi ne bilo veliko bolje. Več ko modro ravnata društvi, ki prilagata poverjeništvom

toliko važnoti. — „Ped. društvo“, pojdi in stori tudi ti tako!

Da je ta pot prava, pokazalo se je pri zborovanji „Učiteljskega društva za goriški okraj“, kjer je izvoljeni poverjenik nabral med 29 društveniki učit. društva 20 udov za „Ped. društvo“, t. j. blizu 70%.

Na tak način organizirano društvo pridobi že v prvem letu 70% vsega slovenskega učiteljstva, in „Ped. društvo“ bode stalo na trdnih nogah ter bode lahko delovalo in napredovalo v veliko čast slovenskemu učiteljstvu, šolstvu našemu pa v napredek! V to pomozi Bog in te-le vrstice.

Peter Medvešček.

Kako se druží oblikoslovje z računstvom?

(Konferenčna razprava.)

Učni načrt od l. 1887. zahteva druženje oblikoslovja z računstvom med tem, ko je učni načrt od leta 1875. družil oblikoslovje z risanjem. Jedno kakor drugo druží se po sedanjih predpisih in učnih pripomočkih t. j. knjigah jako težko. Nikakor ne gre, da bi se pri tistej $\frac{1}{2}$ ure risanja na teden, ki je za jednorazrednico določena skupno za III. in IV. oddelek, še računila površina in telesnina raznih, a bolj navadnih teles, kar zahteva novi učni načrt. Domišljujem si, da je višja šolska oblast iz teh razlogov združila oblikoslovje z računstvom, ker ni mogla v škodo drugim predmetom odločiti oblikoslovju poseben čas. V tej stvari nam je treba upoštevati predpise in učne knjige. Učni načrti za ljudske šole zahtevajo samo za zadnji oddelek oziroma razred preračunjanje površine in telesnine kvadrata, pravokotnika, trikota, kocke, prizme i. dr. To zahtevajo učni načrti, katerim ustreči smo mi dolžni na podlagi knjig. A te knjige nam podajajo jako malo in nas le nekoliko spominjajo na oblikoslovje; v III. računici je jedna naloga, v IV. računici pa so tri, V. računica pa ima za to svoj oddelek.

Torej le peta računica druží se z oblikoslovjem, pa še ta je za nas malokateremu dosežna, ker le dobro obiskovana in ne prenapolnjena štirirazrednica ga koncem leta doseže.

Težko, da celo nemogoče je družiti oblikoslovje in računstvo na podlagi knjig, a mi pa vendar moramo ustreči zakonu v kolikor je možno pri teh razmerah. Zato pa družimo risanje in zemljepisje ponavljaje oblikoslovje v urah, katere so določene za računstvo. Saj se mora jeden predmet z drugim družiti, jeden predmet v družega segati ali, da govorim v originalu: „Man verbinde sachlich verwandte Gegenstände miteinander“.

Ker smo pri risanju potegnili navpično črto, naredi jo učenec v prihodnji računski uri na šolsko tablo, jo imenuje, premeri, deli, pridruži ji še druge jednake črte, jih premeri, zračuni njih dolgost, razloček itd. ter išče tudi navpične črte na predmetih, katere se nahajajo v šoli. Ne smemo pa pozabiti pri tej legi tudi praktičnih naprav, ker „aller Unterricht sei praktisch“.

Ako navežemo na nit kako težo, visi nit s težo vred navzdol ter nam predstavlja